

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 11792-12-21 מדינת ישראל נ' קצורה(עציר)

לפני הרכב כבוד השופטים:
יחיאל ליפשיץ [אב"ד]
גלית ציגלר,
שמואל מנדלבום

המאשימה
מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז חיפה – פלילי

נגד

הנאשם
אדוארד קצורה (עציר) ת"ז 309915098
באמצעות בא כוחו – עו"ד יניב מנור (ס. ציבורית)

גזר דין

השופט שמואל מנדלבום:

1. הנאשם, יליד 1972, ותושב קריית מוצקין, הורשע על ידינו פה אחד, בהכרעת הדין שניתנה ביום 28.9.25 (להלן: "הכרעת הדין") בביצוע עבירות של גרימת מוות ברשלנות לפי סעיף 304 לחוק העונשין התשל"ז – 1977 (להלן: "חוק העונשין"), חזירה אסורה תוך ניצול יחסי תלות (ריבוי מקרים) לפי סעיף 346(א)(1) לחוק העונשין והפרת הוראה חוקית (ריבוי מקרים) לפי סעיף 287(ב) לחוק העונשין. להלן אדון בעונש אשר יש לגזור על הנאשם לאור הרשעתו.

עיקרי הכרעת הדין

2. כפי שפורט בהרחבה בהכרעת הדין, הנאשם הכיר את המנוחה ליטל יעל מלניק (להלן: "המנוחה"), במסגרת תפקידו כאח מטפל במחלקת הנוער שבה אושפזה המנוחה, בבית חולים "מעלה כרמל" (להלן: "בית החולים").

3. המנוחה אושפזה בבית החולים בחודשים ינואר – מרץ 2021 עקב מצוקה נפשית ורגשית שכללה מחשבות אובדניות וירידה בתפקוד, והנאשם במסגרת תפקידו ניהל עם המנוחה שיחות רבות, שהובילו ליחסי קרבה ביניהם.

4. כפי שצוין בהכרעת הדין (סעיף 82) כלל הראיות והעדויות שהציגה המאשימה העידו "... באופן ברור על קשר הדוק בין המנוחה לנאשם שהוביל את המנוחה להתאהבות של ממש בנאשם בתקופת האשפוז". בצד האמור נדחו הכחשות הנאשם בדבר ידיעתו על רגשות המנוחה, והיעדר רגשות הדדיים מצדו, וכן הכחשתו הגורפת לקיום שיחות עם המנוחה בתקופת האשפוז, ביחס לאפשרות שהוא והמנוחה ייפגשו לאחר שחרורה מבית החולים.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 11792-12-21 מדינת ישראל נ' קצורה(עציר)

5. בהמשך נקבע כי מיד בסמוך לשחרורה של המנוחה מאשפוז בבית החולים, נוצר קשר אישי וזוגי בין המנוחה לנאשם במסגרתו קיים הנאשם עם המנוחה יחסי מין מספר רב של פעמים. בהקשר זה נקבע בין היתר (סעיף 1443) כי "...הוכח במידה הנדרשת, כי הקשר הזוגי הממשי שהוביל בתוך זמן קצר לקיום יחסי מין בין הנאשם למנוחה במספר רב של מקרים, "נולד" כהמשך ישיר ורצוף למערכת היחסים שהחלה להיווצר בתקופת האשפוז, תוך שימור מעמדו של הנאשם כגורם מטפל ומכיל הקשוב למצוקותיה של המנוחה... הוכח כי המנוחה יצרה קשר טלפוני עם הנאשם, כבר ביום שחרורה, הם נפגשו לראשונה יום לאחר מכן, והחלו מידית בקשר רצוף ואינטנסיבי, וכבר לאחר כ-3 שבועות, החל הנאשם לקיים יחסי מין עם המנוחה".

6. במהלך התקופה בה התקיים הקשר בין המנוחה לנאשם, הוצא ביום 20.5.21 לבקשת סבתה של המנוחה צו הגנה בתיק ה"ט 36141-05-21, בבית משפט השלום בחדרה (ת/182) (להלן: "הצו"), במסגרתו נאסר על הנאשם ליצור כל קשר עם המנוחה במישרין או בעקיפין, או לפגוש אותה, וזאת עד ליום 19.11.21. כבר בתשובתו לכתב האישום הנאשם הודה כי היה מודע לקיומו של הצו, אך היה לו קשה להתעלם מהמנוחה ומנסיונותיה הרבים להתקרב אליו. גם בסיכומי ההגנה הודה הנאשם בריבוי מקרים של ביצוע עבירה של הפרת ההוראה החוקית שנקבעה בצו.

7. כפי שפורט בהכרעת הדיון, הקשר בין הנאשם למנוחה היה מורכב, ולקראת סוף חודש ספטמבר 2021 הם אף נפרדו כשבמקביל נקלטה המנוחה בפנימייה בקיבוץ כרמיה (להלן: "הפנימייה").

8. ביום 1.10.21 יצאה המנוחה מהפנימייה לסוף השבוע, ובמקום לנסוע לביתה היא יצרה קשר עם הנאשם והגיעה לדירתו בקריית מוצקין, תוך שהיא מתעלמת משיחות והודעות שנשלחו אליה מבני משפחתה ועובדות סוציאליות מהפנימייה.

9. המנוחה שהתה עם הנאשם בדירתו עד שעות הלילה, כשבמהלך שהותה היא והנאשם קיימו יחסי מין. במקביל, סבתה של המנוחה דיווחה למשטרה על היעדרותה, פעולה שהובילה לשליחת צוות שוטרים שהגיעו לדירת הנאשם בשעה 22:36, דפקו בדלת אך לא נענו.

10. לאחר הגעת המשטרה, הנאשם והמנוחה עזבו את דירת הנאשם ושוטטו במהלך כל שעות הלילה בקריות כשבמהלך השוטטות נעשה על ידי המנוחה והנאשם ניסיון חפירה בגן הסמוך לבית אילדן בקריית מוצקין. לא הייתה מחלוקת על כך שבסיום השוטטות המנוחה והנאשם הגיעו בשעת בוקר מוקדמת לאתר בנייה בקריית מוצקין (להלן: "אתר הבנייה"), שבו

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 11792-12-21 מדינת ישראל נ' קצורה(עציר)

בסיכומי של דבר נמצאה המנוחה, על ידי שומר מאתר בנייה סמוך, בבוקר יום 2.10.21 בשעה 08:46:52, כשהיא קבורה בחול כשחלק מזרועותיה מבצבץ מתוך החול, והיא ללא רוח חיים.

11. כבר בחקירתו הראשונה הנאשם קשר את עצמו לזירה בה נמצאה גופת המנוחה, ומסר גרסה עליה הוא חזר בהמשך בחקירותיו ובעדותו בבית המשפט, ולפיה המנוחה ביקשה ממנו לערוך עמה "טקס קבורה" במסגרתו הנאשם יכסה את גופה בחול והיא תעבור "חווייה" שתאפשר לה להיפטר ממחשבות רעות ו"להיוולד מחדש".

12. לאחר חקירה אינטנסיבית, הגישה המאשימה כתב אישום ובו נטען בתמצית כי במהלך "טקס הקבורה", לאחר שהנאשם כיסה את ראשה ופניה של המנוחה בחול וחצץ, והמנוחה נשמה באמצעות צינור שהנאשם הביא לה, הנאשם הוציא את הצינור מפיה של המנוחה ובמשך מספר דקות מנע ממנה לנשום ולצאת מהקבר, ובכך גרם למותה. על בסיס התרחיש האמור (שכונה בהכרעה הדין – "התרחיש המפלילי"), יוחסה לנאשם עבירה של רצח בנסיבות מחמירות.

13. לאחר שכלל הראיות נבחנו, הוחלט בהכרעת הדין פה אחד, כי קיים לכל הפחות ספק סביר בשאלה האם הנאשם רצח את המנוחה, ובהתאם הוחלט לזכותו מחמת הספק מעבירת רצח בנסיבות מחמירות לפי סעיף 301א(1)+(7) לחוק העונשין.

14. בצד האמור נקבע כי התקיימו כלל התנאים המצדיקים את הפעלת סמכותו של בית המשפט בהתאם לסעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב – 1982, שלפיו יכול בית המשפט להרשיע נאשם בעבירה אם אשמתו בה עולה מן העובדות שהוכחו, אף אם עובדות אלה לא נטענו בכתב האישום, אך זאת רק אם ניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן.

15. בהתאם לקביעה לעיל, נבחנה בהכרעת הדין השאלה האם ניתן להרשיע את הנאשם בעבירת המתה אחרת מזו שנטענה בכתב האישום ופחותה בחומרתה. בהקשר זה צוין כי לאור דרישת סעיף 184 הנ"ל, ולאור מכלול הראיות והמסקנות שהוסקו לגביהן בהכרעת הדין, ניתן יהיה לבחון את שאלת הרשעת הנאשם בעבירה אחרת מהנטען בכתב האישום, רק על בסיס גרסת הנאשם המלאה על שני מרכיביה, והיא גרסה שכונתה "התרחיש המזכה" אשר כללה שני חלקים מהותיים: החלק הראשון הוא גרסת הנאשם לפיה לאחר כיסוי המנוחה בחול על ידו, המנוחה הוציאה את ראשה מהחול, אמרה לנאשם ללכת והוא הלך לדרכו, ולמעשה הוא אינו יודע מה אירע לאחר מכן. החלק השני, הוא חוות דעת רפואית שהוגשה מטעם ההגנה, שהצביעה על אפשרות לפיה מותה של המנוחה נגרם עקב 'תאונת נשימה' עצמית, ללא

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 11792-12-21 מדינת ישראל נ' קצורה(עציר)

מעורבות של הנאשם על פי התרחיש הבא – נשימתה של המנוחה באמצעות הצינור גרמה לעלייה ברמת הפחמן הדו-חמצני בגופה, הכרתה התערפלה וכתוצאה מכך היא שאפה בטעות חול וחצץ שחדרו לדרכי נשימתה וגרמו למותה.

16. על בסיס הקביעה לעיל, פורטו בהכרעת הדין (סעיף 1395) העובדות הרלוונטיות לשאלת הרשעתו של הנאשם בעבירת המתה מופחתת ושהינן בגדר עובדות שהוכחו בפני בית המשפט אשר כללו בין היתר את העובדות כדלקמן:

(-) הנאשם נטל חלק מהותי ומכריע בהכנות "לטקס הקבורה" ונקבע כי לולא מעורבותו והיזומות העצמאיות שננקטו על ידי הנאשם, המנוחה לא היתה יכולה כלל לכסות את עצמה בחול, תוך שהיא נושמת דרך הצינור לאחר שהנאשם עזב את הזירה. בהקשר לפעולות הנאשם צוין כי הוא היה עם המנוחה בכל "התחנות" בהן נעשו ניסיונות חפירה ונטל חלק פעיל בחפירות, הוא חיפש ומצא ביחד עם המנוחה אתי חפירה וכפפות, הוא הביא מחצלת במבוק, לוח קלקר ואת הצינור באמצעותו נשמה המנוחה, הוא הכין מגן לאפה של המנוחה מאריזת הריטאלין, והוא כיסה בפועל את כל גופה של המנוחה בחול, כך שגם לאחר שלגרסתו המנוחה הוציאה את ראשה מהחול ונפרדה ממנו, המנוחה לא נדרשה למאמץ רב בכדי לכסות בשנית את ראשה בחול. בהקשר זה נקבע (סעיף 1395) כי **"...למעשה ובניסוח ציורי במקצת, ניתן לקבוע כי הנאשם "הניח" את המנוחה במקום שבו היא מצאה את מותה, ונתן בידה את כל הכלים והאמצעים שיאפשרו לה לבצע כיסוי עצמי שלה בחול לאחר שהוא עזב אותה, שהוביל למותה"**.

(-) הנאשם עזב את המנוחה, כשכל גופה, למעט ראשה וחלק מגווה העליון, קבור בחול, מבלי לוודא שהמנוחה אכן קמה ויוצאת מהזירה לכיוון תחנת המטרונית.

17. על בסיס העובדות לעיל, וראיות נוספות, נקבע פה אחד כי לא ניתן להרשיע את הנאשם בעבירה של **המתה בקלות דעת** על פי סעיף 301ג' **לחוק העונשין**, ומאידך נקבע פה אחד כי יש מקום להרשיע את הנאשם בעבירה של **גרימת מוות ברשלנות**.

18. בהקשר זה צוין בהכרעת הדין בין היתר כי בעניינו של הנאשם אין קושי להצביע על פעולות מהותיות רבות שביצע הנאשם אשר סוטות במובהק מנורמת התנהגות ראויה. כך בכל הנוגע לעצם, קיום "טקס" הקבורה גם אם אנו מקבלים את טענת הנאשם לפיה המנוחה היא שהעלתה את רעיון הקבורה, מצופה היה מהנאשם שימנע מהמנוחה להוציא את הרעיון אל הפועל, זאת במיוחד נוכח פערי הגילאים, והיכרתו העמוקה של הנאשם את אישיותה המורכבת של המנוחה ובעיותיה האישיות והנפשיות. אלא שכאמור, הנאשם לא זו בלבד שלא

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 11792-12-21 מדינת ישראל נ' קצורה(עציר)

מנע את קיום ה"טקס" אלא שהוא שימש בפועל כ"גורם בלעדיו אין", שרק פעולותיו הן שאפשרו בסיכומו של דבר למנוחה לבצע "קבורה עצמית" שהובילה למותה.

19. בנוסף נקבע כי לאחר שהנאשם ביצע את ה"טקס" עם המנוחה בפעם הראשונה וזו הוציאה את ראשה מהחול, הנאשם לא נקט בפעולות המינימליות הנדרשות על מנת לוודא שהמנוחה תצא מהחול, תנקה את עצמה, תארגן את חפציה ותלך לכיוון תחנת המטרונית כפי שלטענת הנאשם סוכם בינו לבין המנוחה. במקום זאת, הנאשם הותיר את המנוחה לבדה, כשרוב גופה קבור בחול, והיא אינה עושה סימן חיצוני כלשהו לכך שהיא עומדת לצאת מהחול, והנאשם עושה כן מבלי שהוא אפילו משוחח עם המנוחה ומוודא כי כוונתה היא אכן לצאת וללכת לכיוון תחנת המטרונית כפי שסוכם, וכי היא באמת בסדר כפי שהיא מסרה לו.

20. כן נקבע כי בהתנהגות זו הפגין הנאשם חוסר אכפתיות ודאגה מינימליים לשלומה ובריאותה של המנוחה, וכי מעורבותו ואחריותו של הנאשם ליצירת הסכנה הפוטנציאלית לשלומה של המנוחה, הנובעת מ"טקס" קבורתה של המנוחה בחול, הטילו על הנאשם חובה משפטית מוגברת לוודא כי הסכנה שביצירתה הוא נטל חלק מהותי, אכן הסתיימה, והמנוחה מיצתה את ה"טקס" והיא עוזבת את הזירה, וחובה זו הופרה באופן ברור על ידי הנאשם.

21. עוד נקבע בהכרעת הדין (סעיף 1421) כי אחריותו הברורה והמהותית של הנאשם, ליצירת התשתית הפיסית שאפשרה למנוחה לבצע "טקס קבורה" עצמי שהוביל למותה, בצירוף מחדליו באי מניעת קיומו של ה"טקס" מלכתחילה ו/או באי נקיטת פעולות שיוודאו כי המנוחה מיצתה את הטקס והיא יוצאת מהזירה, מצדיקים קביעה נורמטיבית לפיה קיים קשר סיבתי משפטי, בין מעשיו ומחדליו של הנאשם בכל הנוגע ל"טקס הקבורה", לתוצאה הקטלנית של מותה של המנוחה עקב הוצאתו לפועל של אותו "טקס".

22. בנוסף ובאשר ליסוד הנפשי נקבע (סעיף 1427) כי אחריותו של הנאשם ליצירת התנאים שאפשרו למנוחה כיסוי עצמי בחול, אחריותו של הנאשם לאי מניעת קיום ה"טקס" מלכתחילה, בתוספת מחדלו החמור של הנאשם, אשר הותיר את המנוחה לבדה בזירה ללא השגחה, וכשלכל אלו יש להוסיף את הסיכון הקיים בסיטואציה שבה אדם מכסה את כל גופו כולל פניו בחול, ומנסה לנשום באמצעות צינור, ללא כל אמצעי הגנה ראויים, כל אלו מצדיקים קביעה נורמטיבית לפיה על הנאשם "כאדם מן הישוב" חלה חובה לצפות את האפשרות שהמנוחה תכסה את עצמה בחול פעם נוספת ותנשום דרך צינור ובמצב דברים זה עלולה להיגרם תאונה שתוביל למותה של המנוחה, כפי שאירע בפועל.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 11792-12-21 מדינת ישראל נ' קצורה(עציר)

23. כן נקבע (סעיף 1429) כי התקיימה אצל הנאשם מודעות בכוח לאפשרות גרימת התוצאה של מות המנוחה במקרה של כיסוי עצמי בחול, וכל האמור נכון במשנה תוקף ביחס למודעותו בכוח של הנאשם לאפשרות שהמנוחה תבקש לשוב ולכסות את עצמה בחול בכדי "למצות" את "טקס הקבורה". לאור כל האמור וקביעות נוספות של האב"ד השופט ליפשיץ והשופטת ציגלר, הורשע הנאשם כאמור בעבירה של גרימת מוות ברשלנות.

24. בנוסף ובאשר לעבירה של חדירה אסורה תוך ניצול יחסי תלות, נקבע (סעיף 1440 ואילך) לאחר סקירת הפסיקה הרלוונטית כי "...הוכחו במידה הנדרשת יסודות העבירה. כך באשר לקיומם של יחסי תלות, הוכח כי בניגוד להכחשותיו של הנאשם, ראשיתו של הקשר האישי – זוגי בין המנוחה לנאשם היה כבר במהלך אשפוזו השני של המנוחה, בעת שהנאשם במסגרת תפקידו כאח מטפל במחלקת הנוער שבה אושפזה המנוחה, קיים עמה שיחות טיפוליות שהובילו ליחסי קרבה ביניהם.....נקודת מוצא עובדתית זו כשלעצמה, יוצרת פער ותלות אינהרנטית, בין המנוחה אשר כזכור אושפזה בשל תכנים דיכאוניים והפרעות התנהגות, לבין הנאשם, אשר שימש כגורם מייטיב עבורה הקשוב למצוקותיה, זאת מתוקף תפקידו הטיפולי, וכפי שצוין בפסיקה לעיל, יחסים מעין אלו הינם על פי טבעם ומהותם בגדר יחסי תלות...כמו כן הוכח במידה הנדרשת, כי הקשר הזוגי הממשי, שהוביל בתוך זמן קצר לקיום יחסי מין בין הנאשם למנוחה במספר רב של מקרים, "נולד" כהמשך ישיר ורצוף למערכת היחסים שהחלה להיווצר בתקופת האשפוז, תוך שימור מעמדו של הנאשם כגורם מטפל ומכיל הקשוב למצוקותיה של המנוחה..."

25. עוד נקבע (סעיף 1444) כי די בעדותו של הנאשם כדי לקבוע קיומם של יחסי תלות עמוקים בין המנוחה "...נערה צעירה בעלת אישיות מורכבת המשתחררת מאשפוז ובשל מצבה הרגשי והמשפחתי מחפשת אופן קשבת ותמיכה רגשית, לבין הנאשם, שהינו בהכשרתו אח מטפל, המכיר אותה מתקופת האשפוז, ומוכן למעשה ליתן לה מעין 'המשך טיפול' לאור היכרותו עימה" בהתאם נקבע גם כי יחסי המין שקיימו הנאשם והמנוחה, זמן קצר לאחר תחילתה של מערכת היחסים הזוגית ביניהם, התקיימו במסגרת אותם יחסי תלות.

26. עוד נקבע כי לתלות הנפשית והרגשית של המנוחה בנאשם התלוותה גם תלות פיזית, שכן דירת הנאשם באותה העת שימשה למנוחה מקום מפלט ומקום שהייה לעת מצוא, זאת על רקע מערכת היחסים הרעה בין המנוחה למשפחתה, במסגרתה המנוחה הרגישה דחוייה ולא רצויה בבית סבתה.

27. כן צוין כי לכל האמור יש להוסיף את הראיות שהוגשו ואשר הצביעו על תלות ואובססיה שפיתחה המנוחה כלפי הנאשם, את פער הגילאים העצום בין המנוחה שהייתה קטינה לבין

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 11792-12-21 מדינת ישראל נ' קצורה(עציר)

הנאשם שהיה בן 49 באותה תקופה, וכן את הפער המהותי בניסיון החיים בכלל ובניסיון המיני בפרט ביניהם.

28. כמו כן צוין כי הנאשם על פי עדותו שלו, היה מודע למצוקותיה של המנוחה הן הנפשיות והן הפיזיות הנובעות ממקום מגוריה, וכן היה מודע לצורך של המנוחה בסיועו של הנאשם במתן מענה למצוקותיה, ולנכונותה להפר צו של בית המשפט באופן שיטתי אך ורק כדי להיות עם הנאשם. לאור כל האמור נקבע כי הנאשם היה מודע לתלותה של המנוחה בו, ועל פי הפסיקה מודעות זו די בה כדי לעמוד בנטל הראייה להוכחת מודעות לניצולה של תלות זו, לשם קיומם של יחסי המין, ולפיכך התקיימו כל היסודות העובדתיים והנפשיים הנדרשים להרשעת הנאשם גם בעבירה של "חדירה אסורה". בנוסף כאמור הנאשם הודה בריבוי מקרים של ביצוע עבירה של הפרת הוראה חוקית.

ראיות המאשימה לעונש –

29. מטעם המאשימה הוגשו הצהרות נפגע עבירה של לודמילה מלניק – סבתה של המנוחה (ת/1) (להלן: "הסבתא") ורות מלניק – אחותה הגדולה של המנוחה (ת/2) (להלן: "האחות"). כמו כן הוגשו מסמכים רפואיים שונים של הסבתא (ת/3).

30. הסבתא בהצהרתה תיארה את נסיבות גידולה של המנוחה על ידה, את תכונותיה הטובות של המנוחה, ואת המאמצים שנעשו על ידה על מנת לנתק את הקשר בין המנוחה לבין הנאשם.

31. כן תיארה הסבתא את הפגיעה הקשה שנגרמה לה עקב מותה של המנוחה אשר הובילה גם להידרדרות במצבה הבריאותי. כמו כן פירטה הסבתא פגיעה קשה בבריאותו של בעלה – הסבא של המנוחה כתוצאה ישירה מהלחץ, המתח וכאב הלב שנגרמו בשנים האחרונות עקב מות המנוחה, ותיאורה של הסבתא ביחס למצבה הבריאותי נתמך כאמור במסמכים רפואיים.

32. עוד צוין כי היא איבדה את עבודתה לאחר שלא הייתה מסוגלת לעבוד במשך כשנה, ובעלה בן 77 נדרש להמשיך ולעבוד בהיעדר אמצעי מחייה אחרים. כן צוינה נוכחותם של בני המשפחה בכל הדיונים במשך 4 שנים, והקושי לצפות בנאשם בכל הדיונים, והתבקש להטיל על הנאשם את העונש החמור ביותר האפשרי.

33. הסבתא גם העידה בבית המשפט, תיארה את קשייה הרבים לאחר מותה הטראגי של המנוחה, וכן מסרה בין היתר כי "אני רוצה להגיד שארבע שנים אני גרה בגיהינום. מיום שהצטרפתי לזהות את הנכדה שלי, החיים שלי הפכו לשרשרת של כאבים" (עמ' 2 לפרוט'

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 11792-12-21 מדינת ישראל נ' קצורה(עציר)

מיום 16.11.25 ש' 37-38). כן הביעה הסבתא את כעסה הגדול על הנאשם שניצל את תמימותה של המנוחה ואת מצבה ולדבריה **"חובתו היה לשמור עליה ולרפא אותה. לעזור לה. במקום זה, הוא ניצל אותה"** (שם, עמ' 3 ש' 19-20) בסיום דבריה מסרה כי **"אני מבקש צדק בשביל הנכדה שלי ליטל, שכולם יזכרו אותה, ושהחיים הקצרים שלה לא היו חיים סתם, אני מבקש שבית המשפט המכובד הנכבד לתת לו עונש הכי חמור מה שמגיע לו"** (שם, עמ' 4 ש' 18-19).

34. האחות תיארה בהצהרתה את קרבתה למנוחה, את הפגיעה ביחסיה עם המנוחה עקב הקשר של המנוחה עם הנאשם, את כאב הלב והפחד שהיא חוותה כשהודיעו לה על מות המנוחה, ואת הקשיים הרבים שהיא חווה בהתמודדות עם ההשלכות של מותה הטראגי של המנוחה, שמפאת צנעת הפרט לא נרחיב בהם. כן מסרה האחות כי **"אני מרגישה שאין באמת מילים או דרך שיוכלו לתאר כאב כזה ואובדן כזה. אני פשוט מפחדת באמת לגעת בכאב ובאובדן הזה"**. מטעם הנאשם לא הובאו ראיות לעונש.

הערכת מסוכנות

35. ביחס לנאשם, הוגשה הערכת מסוכנות (להלן: **"חוות הדעת"**) מיום 6.11.25 שבה צוינו נתוניו האישיים והרקע המשפחתי של הנאשם, יליד 1972, גרוש בשנית ואב ל-2 ילדים (בן 18 ובת 21), אח מוסמך במקצועו.

36. כן תוארו בהרחבה האישומים בהם הורשע הנאשם והתייחסות הנאשם אליהם כפי שנמסרו לעורך חוות הדעת, וכן התייחסות הנאשם לקשריו הזוגיים בעבר, הרגליו המיניים, מעשיו בתקופת מעצרו ותכניותיו לעתיד. בעניין זה ציין הנאשם **"כל המדינה חושבת שאני רוצח, אולי יקחו לי רשיון"**. כן ציין הנאשם כי יש לו חובות כספיים, ונגרמה פגיעה בקשר עם ילדיו ואביו.

37. בפרק ההתרשמות הקלינית צויין כי היסטורית חייו של הנאשם היא נורמטיבית, ולא מצטיירת קיומה של סטייה מינית. מאידך, צוין כי ניתן להתרשם ממאפיינים נצלניים באישיותו של הנאשם, כפי שבאו לידי ביטוי ביחסיו עם המנוחה, וצוין כי הנאשם מחזיק בעמדה קורבנית ומשליך אחריות לקשר שהיה, על המנוחה. עוד נקבע כי **"בולט שימוש מאסיבי בהגנות ובעיוותי חשיבה על מנת לתרץ קיום מעשים מיניים בנערה במצב נפשי מעורער"**. עם זאת, צויין כי התמונה הקלינית חלקית מאד וכי מדובר בשלב מוקדם מכדי להגיע למסקנות מדויקות יותר, כן צוין כי הנאשם סבור שהוא אינו מסוכן כלל, אינו מעוניין בשום טיפול ומגייס עיוותי חשיבה והסברים על מנת להימנע מהתבוננות מעמיקה פנימה.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 11792-12-21 מדינת ישראל נ' קצורה(עציר)

38. בנוסף צוינו כגורמים מגבירי מסוכנות עבירות המין שביצע הנאשם בשעה שהיה תלוי כנגדו צו הרחקה אותו הפר לאורך תקופה. כן צוין ניצול רגשותיה של המנוחה לצורך פגיעה בה ומנגד, ניהול אורח חיים תקין ללא אינדיקציה לאימפולסיביות. עוד צויין כי הנאשם אינו רואה את עצמו כפוגע, אלא כקרבן של נסיבות, וכי אין לנאשם מודעות לתכנון במעשיו ולמעגל הפגיעה שגרמו מעשיו על כלל מרכיביו. בנוסף נטען להיעדר מודעות למצבי סיכון והעדר מוטיבציה לטיפול. לסיכום נקבע **כי שילובם של כלל הגורמים שצויינו בחוות הדעת מצביע כי רמת המסוכנות לרצידיביזם מיני הינה בינונית.**

טיעוני המאשימה לעונש

39. בטיעוניה עמדה ב"כ המאשימה על עקרונות הענישה, והקדימה וטענה כי יש להפריד בין העבירות בהן הורשע הנאשם והמתייחסות למערכת היחסים שהייתה בינו לבין המנוחה, לבין העבירה המיוחסת לו בגין מותה של המנוחה והנסיבות שהובילו לכך, זאת הן בהתבסס על ה"מבחן הצורני" והן בהתבסס על ה"מבחן המהותי".

40. בהקשר זה נטען גם כי ישנה חשיבות נורמטיבית להבחין בין העבירות השונות ולקבוע מתחמי ענישה נפרדים, וזאת הן בשל שיקולי הלימה בין חומרת העבירות לענישה שיש להטיל בגינן, והן משיקולי הרתעה "**...כך שהנאשם ואחרים כמותו ידעו שהעבירות המגלמות כל אחד מהאירועים עומדות בפני עצמן ויש מחיר בצדן**" (שם, עמ' 5 ש' 22-23).

41. באשר למתחם הענישה ההולם בעבירה של גרימת מוות ברשלנות, ב"כ המאשימה הצביעה על הפגיעה הקשה בעיקרון קדושת החיים ושמירה על בריאותה ושלומה הגופני של המנוחה, כפי שבאו לידי ביטוי במעשי ו/או מחדלי הנאשם.

42. כן עמדה ב"כ המאשימה על החומרה היתרה במעשי ומחדלי הנאשם כפי שנקבעו בהכרעת הדין, וצוין בין היתר כי "**בהכרעת הדין נקבע בצורה מפורשת, כי לולא הנאשם חדל מלקיים את החובות הברורות המוטלות עליו בהיותו "המבוגר האחראי" המנוחה הייתה בחיים**". כן צוינה מעורבות אקטיבית ומכריעה של הנאשם בהכנת "טקס הקבורה" ונטישתו את המנוחה לבדה כשהיא מכוסה חלקית בחול מבלי לוודא שהיא יוצאת מהזירה ועושה דרכה לביתה.

43. כן נטען כי התנהגות הנאשם סטתה במובהק מנורמת התנהגות ראויה, כך בנוגע לעצם קיום הטקס וכך גם בהתנהגות הנאשם לאחר ביצועו. נטען כי כלל הקביעות בהכרעת הדין מלמדות על רף הרשלנות הגבוה בגינו הורשע הנאשם וכי כפסע היה בין ההרשעה כפי שנקבעה להרשעתו של הנאשם בעבירה חמורה יותר של המתה בקלות דעת.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 11792-12-21 מדינת ישראל נ' קצורה(עציר)

44. כן עמדה ב"כ המאשימה על נזקי משפחת המנוחה כפי שבאו לידי ביטוי בהצהרות ובמסמכים שהוגשו, ובעדותה של הסבתא. בהקשר זה הודגש כי גם אם לא ניתן לקבוע ברמה המשפטית כי יש קשר ישיר בין מעשי הנאשם וההליכים בעניינו להידרדרות מצב בריאותם של סבה וסבתה של המנוחה, עדיין ברור כי אלו לא סייעו למצבם.

45. כמו כן הפנתה ב"כ המאשימה לפסיקה נוהגת שעסקה בעיקר בסיטואציות של התרשלות בביצוע או פיקוח על עבודות בנייה הכרוכה בסכנת חיים, או התרשלות בפיקוח או טיפול בדבר מסוכן או התרשלות בנהיגה שגורמת למותו של אדם. בהקשר זה הדגישה ב"כ המאשימה את התרשלותו הנמשכת של הנאשם שנמשכה בכל בוקר ה-2.10.21 והודגש כי לנאשם הייתה הזדמנות לחדול ממעשיו במהלך כל השלבים של "טקס הקבורה" והוא בחר לא רק שלא להימנע מביצוע פעולות אלה, אלא הוא ביצע פעולות אקטיביות שקידמו את מותה של המנוחה.

46. לאור עוצמת מחדלי הנאשם ודרגת הרשלנות הגבוהה ביותר שהוכחה במעשי הנאשם, ורמת הענישה הנוהגת, טענה המאשימה כי מתחם הענישה ההולם בעניינו בעבירת גרימת מוות ברשלנות הוא 2-3 שנות מאסר בפועל.

47. בכל הנוגע לעבירות "החדירה האסורה" ו"הפרת הוראה חוקית" נטען כי עבירות אלו נוגעות למערכת היחסים שבין הנאשם למנוחה, אינן ניתנות להפרדה, ובהתאם יש לקבוע בגין מתחם ענישה אחד.

48. בהקשר לעבירות אלו הצביעה ב"כ המאשימה על הערכים המוגנים שנפגעו ובכלל זה שלומה ובטחונה של המנוחה, שלמות גופה וכבודה, האוטונומיה של המנוחה שהייתה קטינה, כמו גם התפתחותה, חירותה, צניעותה, תמימותה וילדותה.

49. עוד צוינה הפגיעה שגרם הנאשם באמון הציבור במערכת הבריאות, שכן המנוחה התאשפזה בבית החולים לצורך הגנה על בריאותה ושיפור מצבה ותחת זאת הנאשם ניצל את המנוחה ופגע בה, פגיעה שנמשכה לאחר האשפוז והתעצמה. נטען גם כי בשים לב לתפקידו של הנאשם כאח סיעודי שטיפל במנוחה בהיותה מאושפזת, ובשל כך היה בעל מעמד משמעותי ביחס למנוחה בתקופת האשפוז ולאחריה, ובשים לב לפערי הכוחות בין השניים, למצבה הרגשי נפשי של המנוחה וניצולו על ידי הנאשם לצרכיו, הפגיעה בערכים המוגנים הייתה גבוהה במיוחד.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 11792-12-21 מדינת ישראל נ' קצורה(עציר)

50. כן נטען לפגיעה מהותית בערכים המוגנים העומדים בבסיס העבירה של הפרת הוראה חוקית שהם שמירה על שלטון החוק, שמירה על הסדר הציבורי, כיבוד החוק ומערכת המשפט, וזאת בשים לב לכך שהנאשם הפר את הצו שניתן בעניינו פעמים רבות ולאורך זמן.

51. בכל הנוגע לנסיבות ביצוע העבירה, ב"כ המאשימה הפנתה לקביעות בהכרעת הדין לפיהן הקשר הזוגי והמיני בין הנאשם למנוחה נולד בקשר ישיר ורציף למערכת היחסים שנרקמה ביניהם באשפוז, ומכאן נוצרו במערכת היחסים פער ותלות אינהרנטיים.

52. כן הודגשו הקביעות בהכרעת הדין בדבר קיומם של יחסי תלות עמוקים שנבעו מתוקף תפקידו הטיפולי של הנאשם שהיה בראשית הקשר ביניהם ובהמשך בשל היותו גורם מיטיב וקשוב למצוקותיה של המנוחה, ולכך התווספה כאמור התלות הפיסית של המנוחה והאובססיה שפיתחה המנוחה כלפי הנאשם, זאת לצד פער הגילאים של כ-30 שנה בין השניים, וחוסר הניסיון של המנוחה בחיים בכלל ובתחום המיני בפרט. נטען כי ניצולן של נסיבות אלו לצורך קיום של יחסי מין עם המנוחה מספר רב של פעמים, מקנה חומרה יתרה למעשי הנאשם.

53. גם ביחס לעבירה של **הפרת הוראה חוקית** צוינה החומרה היתרה שבהפרת הצו באופן מתמשך, מספר רב של פעמים, בנסיבות בהן הצו הוצא באופן ברור ומפורש על מנת להגן על המנוחה בהיותה נערה בסיכון, מפני הנאשם והקשר עמו. כן צוינו שקרי הנאשם לגורמי האכיפה בעת שאלו הגיעו אליו על מנת לחפש את המנוחה, ומעשיו הנוספים שנועדו לחמוק באופן מתוכנן, מכוון ושיטתי מרשויות החוק.

54. לאחר סקירת הפסיקה הנוהגת ובשים לב לריבוי המעשים המיוחסים לנאשם והתרחשותם על פני תקופה ממושכת, ולאור עוצמת הניצול, פערי הגיל בין המנוחה לנאשם, הנזקים הקשים שנגרמו למשפחת המנוחה, הפגיעה הגבוהה בערכים המוגנים ובשים לב לכך שהנאשם הורשע בריבוי מקרים של ביצוע עבירות בעילה אסורה שעונש המאסר המקסימלי בגינה הינו 5 שנות מאסר בפועל, ובנוסף בריבוי מקרים של עבירת הפרת הוראה חוקית על פי החלופה המחמירה שהעונש המקסימלי בגינה הוא 4 שנות מאסר בפועל, טענה המאשימה כי מתחם הענישה ההולם בגין שתי העבירות לעיל **צריך לעמוד על 5-7 שנות מאסר בפועל**.

55. לאור מכלול הנסיבות לעיל, טענה המאשימה כי אין לחפוף בין מתחמי הענישה שיקבעו, ויש לצברם באופן מלא ולקבוע **מתחם ענישה כולל שיעמוד על 7-10 שנות מאסר בפועל**.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 11792-12-21 מדינת ישראל נ' קצורה(עציר)

56. בכל הנוגע לענישה בתוך המתחם טענה המאשימה כי יש לקבוע את עונשו של הנאשם ברף העליון. כן נטען כי אין מקום למתן משקל מקל לנסיבותיו האישיות והמשפחתיות של הנאשם. כן נטען כי אמנם אין לנאשם עבר פלילי, אך לא ניתן לראות בו אדם נורמטיבי, זאת מאחר וחלק ממעשיו לא היו בגדר מעידה חד פעמית והם נמשכו על פני תקופה ממושכת, וכי **"מעורבותו והתנהגותו בתיק זה חרגו מכל סטנדרט התנהגות וחובה מוסרית, ומלמדת על היעדר גבולות ופריצתו, ומכאן על מסוכנות משמעותית"**, וב"כ המאשימה הפנתה לממצאי הערכת המסוכנות שפורטו לעיל.

57. עוד צוין כי הנאשם לא לקח אחריות למעשיו במהלך המשפט, ועדיין טוען כי לא ביצע עבירות פליליות כלפי המנוחה למעט הפרת הוראה חוקית. כמו כן הנאשם לא הביע במהלך המשפט כל אמפתיה למשפחת המנוחה ואף עולה מהערכת המסוכנות כי הוא ניסה להטיל אחריות למצבה של המנוחה על בני משפחתה, ובשים לב לחומרה היתרה במעשי הנאשם התבקש כאמור לקבוע את עונשו ברף העליון.

58. לצד האמור התבקש לחייב את הנאשם בפיצוי גבוה לבני משפחת המנוחה אשר ייתן משקל למידת הסבל והנזק הגבוהים שגרם הנאשם במעשיו, ונטען כי אין מקום למתן משקל ליכולתו הכלכלית של הנאשם.

59. בנוסף נטען כי גם שאלת ניכוי תקופת המעצר מהעונש, מצויה בשיקול דעתו של בית המשפט ויש מקום לבחון האם לאור חומרת נסיבות העניין, אין מקום שלא לנכות את תקופת המעצר או חלקה מתקופת המאסר.

טיעוני הנאשם

60. ב"כ הנאשם בטיעונו טען כי יש להפריד בין נסיבות הקשר הזוגי בין המנוחה והנאשם ובין הנסיבות שהובילו למותה של המנוחה, שכן לדבריו, מותה של המנוחה באותו טקס של לידה מחדש, אינו תולדה ישירה הקשורה לקשר ביניהם.

61. בכל הנוגע לגרימת מותה של המנוחה הדגיש ב"כ הנאשם כי אכן מדובר באירוע מכעיס שאין עליו סליחה, אך המחוקק קבע ולא בכדי עונש מאסר מקסימלי של 3 שנות מאסר בגין עבירה זו. הנאשם לא רצה במות המנוחה, לא הביא למותה בידיעה שכך עומד לקרות ולא צפה את הנסיבות הטראגיות.

62. עוד נטען כי הנאשם מבחינתו איבד אדם שהוא מאוד אהב, וכי הוא עצמו לא סולח לעצמו ולא יסלח לעצמו לעולם. כן נטען כי **"הוא כועס על עצמו ששיתף פעולה, הוא כועס על עצמו שהשאיר אותה שם..."** (שם, עמ' 12, שורה 27).

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 11792-12-21 מדינת ישראל נ' קצורה(עציר)

63. כן נטען כי נטייתה של המנוחה לעשיית דברים מסוכנים, והיותה של המנוחה דעתנית ורצונה הנחוש לבצע את "טקס הקבורה" אמנם אינם מסירים אחריות מהנאשם, אך יש בהם כדי להפחית את רף החומרה המיוחס למעשי הנאשם. כן נטען לנסיבות מקלות בכך שהנאשם נקט בפעולות שהוא סבר שיש בהן כדי להפחית סכנה ובכלל זה הבאת הצינור והכנת האטם לאפה של המנוחה.

64. בנוגע לניצול תלות המנוחה בנאשם, נטען כי הנאשם באמת ובתמים ראה במנוחה בת זוג, וכי בנסיבות העניין אין סיטואציה מובהקת של ניצול. לגבי הפרת הצו נטען כי הנאשם הודה בביצוע העבירה כבר בישיבת ההקראה הראשונה, כי הצו הוצא למורת רוחה של המנוחה, וכי אין מדובר במי שהוצא צו הגנה כנגדו והוא מפר את הצו ופוגע בנשוא צו ההגנה, אלא בענייננו הצו הופר בפועל על ידי הנאשם והמנוחה ביחד, ובהתאם מכלול הנסיבות מפחית מחומרת ההפרה החוזרת של צו ההגנה.

65. עוד נטען כי קיים "כשל ערכי" של הנאשם בלהבין את מה שפסול "אבל אין כאן מניפולציה מכוונת צינית מצד הנאשם להונות ולנצל את המנוחה לצורך קיום יחסי מין".

66. בנוסף נטען כנגד הערכת המסוכנות אשר התבססה על פי הטענה על הנחות שלגביהן נקבע בהכרעת הדין כי הן מוטלות בספק, וכן נטען כי מדובר בחוות דעת בוסרית, שטחית ולא מבוססת גם מבחינה קלינית כפי שעולה מחוות הדעת עצמה. באופן נקודתי נטען כנגד הקביעות בדבר סיכון לרצידיביזם אצל הנאשם, זאת מאחר ואין כל אינדיקציה לחיפוש מכוון של הנאשם של נערות צעירות, וכי מדובר בסיטואציה מקרית של התאהבות הנאשם במנוחה, שגרמה לטשטוש הגבול בין מטפל ומטופל, ולאור כל האמור אין בסיס לקביעת מסוכנות בינונית כפי שנעשה בהערכת המסוכנות.

67. ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה וטען ביחס לעבירת גרם מוות ברשלנות כי מתחם הענישה צריך לנוע בין 3 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות לבין 10 חודשי מאסר בפועל, וכי בתוך מתחם הענישה יש ליתן משקל לכך שהנאשם ניהל בסך הכל אורח חיים תקין ונורמטיבי, אין לו עבר פלילי, אין לו רצידיביזם מיני ולא היה לו שום קשר קודם עם מישהי בגילה של המנוחה או מטופלת.

68. כן צוין כי הנאשם פוטר מעבודתו וכי ישנה כוונה לשלול ממנו את רישיון האח והוא יידרש בגילו (53) לרכוש מקצוע חדש. כן נטען כי עקב המשפט הוא נקלע לחובות כבדים, ואף נפתח הליך עיקול ביחס לדירתו לאחר שלא שילם את תשלומי החלואה בגינה. כן נטען כי הנאשם

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 11792-12-21 מדינת ישראל נ' קצורה(עציר)

סופג איומים, האנשים הקרובים לו עזבו אותו והוא מצטער צער עמוק על המקרה "ולנצח ירגיש אשם בגרימת מותנה של המנוחה", זאת ללא קשר לעונש שיוטל עליו.

69. באשר לניכוי תקופת המעצר נטען כי יש לנכותה במלואה, וכי תקופה זו התארכה מאוד עקב אופן ניהול המשפט ע"י המאשימה אשר התעקשה להביא עשרות עדים לא רלוונטיים, וכן נטען לקושי בתקופת מעצר העולה על הקושי במאסר.

70. בסיכומו של דבר נטען כי התקופה הכוללת שבה יושב הנאשם במעצר עולה על העונש הראוי ביחס לעבירות בהן הוא הורשע, ובית המשפט התבקש להסתפק בתקופת המעצר.

71. בסיום הדיון הנאשם ויתר על זכותו ל"מילה אחרונה".

דיון והכרעה

72. בבואנו לגזור את עונשו של הנאשם עלינו לקבוע תחילה את מתחם הענישה, וכפי שנקבע בחוק העונשין, העיקרון המנחה בקביעת מתחם העונש הוא עיקרון ההלימה שמשמעותו "קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו" (סעיף 40ב' לחוק העונשין). בקביעת המתחם עלינו להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ובמידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה, ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ג'א) לחוק העונשין).

73. יוקדם ויודגש כי מקובלת עליי טענת המאשימה לפיה יש להפריד בין העבירות בהן הורשע הנאשם ביחס למערכת היחסים שלו עם המנוחה (ריבוי מקרים של "חדירה אסורה" והפרת הוראה חוקית), ובין עבירת גרימת מוות ברשלנות, וכי מדובר ב"אירועים נפרדים" המצדיקים קביעת מתחם ענישה נפרד לכל אחד מהם.

74. כפי שנקבע לא אחת בפסיקה "השלב הראשון בגזירת הדין בגין ביצוע מספר עבירות, הוא בחינה אם עבירות אלה מהוות "כמה אירועים" שאז ייקבעו מתחמי ענישה נפרדים לכל אחד מהאירועים האלה; או האם מדובר ב"אירוע אחד" שאז ייקבע מתחם ענישה כולל לכל העבירות שבאירוע אחד (סעיף 40ג'א) לחוק העונשין... האבחנה בין "אירוע" ל"כמה אירועים" נעשית על פי "מבחן הקשר ההדוק", לפיו עבירות שיש ביניהן קשר הדוק תחשבנה לאירוע אחד (ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל, פסקה 5 לפסק דינה של

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 11792-12-21 מדינת ישראל נ' קצורה(עציר)

השופטת ד' ברק-ארז (29.10.14) " (ע"פ 8175/22 נאדר דאעגלה נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (27.8.24)).

75. בפסיקה התפתחו מבחני עזר לבחינת שאלת "הקשר ההדוק" וכך נקבע כי "... שני מבחני העזר שהתגבשו הם המבחן הצורני-עובדתי והמבחן המוסרי-מהותי. על פי המבחן הצורני-עובדתי, על בית המשפט לבחון "האם מדובר בפעולה יחידה מתמשכת שלא ניתן לפצלה לתת-פעולות, או שמא בשרשרת פעולות עוקבות שכל אחת מהן היא חוליה נפרדת, ואילו על פי המבחן המהותי-מוסרי, עלינו לבחון אם קיימת זהות באינטרסים החברתיים שנפגעו בעקבות הפעולות, כמו גם בנזקים שנגרמו...". (ע"פ 766/21 חליל רביעה נ' מדינת ישראל, פסקה 35 (23.2.2023)).

76. בענייננו, ניתן להפריד מבחינה "צורנית" באופן מובהק וברור בין כלל הפעולות העברייניות בהן הורשע הנאשם בנוגע למערכת היחסים אותה קיים עם המנוחה, ובמסגרתה ביצע פעמים רבות עבירה של "חדירה אסורה" תוך ניצול יחסי תלות, ואשר הייתה כרוכה באופן אינהרנטי במספר רב של פעמים של הפרת הוראה חוקית, לבין עבירת הרשלנות בה הורשע הנאשם, וזאת לאור אופיין השונה בתכלית של העבירות, מועד ביצוען השונה, מיקומן ונסיבותיהן. גם מבחינת המבחן המהותי ניתן להצביע על שוני והפרדה ברורים בין הערכים של שמירה על בריאותה וחייה של המנוחה אשר נפגעו קשות בשל עבירת הרשלנות שביצע הנאשם לבין ערכים של שמירה על כבודה של המנוחה, זכותה לאוטונומיה מלאה על גופה, צניעותה, וערכים דומים נוספים, וכן ערכי השמירה על החוק וכיבוד הוראות חוקיות אשר נפגעו בשל מעשי הנאשם בגינן הוא הורשע בעבירות חדירה אסורה והפרת הוראה חוקית. נזכיר כי גם ב"כ הנאשם ביקש לערוך הפרדה בין העבירות השונות.

קביעת מתחם הענישה בעבירה של גרימת מוות ברשלנות.

77. כפי שנקבע לא אחת "... העבירה של גרימת מוות ברשלנות נועדה להגן על הערך של קדושת החיים ולהתריע מפני זלזול בחיי אדם..." (ע"פ 1739/24 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 3 (8.5.25)). בהקשר זה גם נקבע כי "מנקודת מבט מוסרית ומשפטית יש לתת ביטוי לערך קדושת החיים, וזה לא רק באמצעות הטלת איסור פלילי על פגיעה בערך זה, אלא גם בגזירת העונש המתאים" (ע"פ 3545/18 קיקס נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (24.2.19)).

78. במקרה שלפנינו לא יכולה להיות מחלוקת על עוצמת הפגיעה המקסימלית בערכים המוגנים על ידי העבירה, זאת נוכח התוצאה הקשה והטראגית של מות המנוחה, בחורה צעירה, מוכשרת ויפה, שמצאה את מותה הטראגי והאכזרי במהלך "טקס קבורה", מיותר ולא

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 11792-12-21 מדינת ישראל נ' קצורה(עציר)

הכרחי. כפי שנקבע בהכרעת הדין, הנאשם נטל בו חלק מהותי תוך ביצוע פעולות רבות אשר סוטות במובהק מנורמת התנהגות ראויה.

נסיבות ביצוע העבירה

79. בחינת נסיבות ביצוע העבירה לצורך קביעת רף הרשלנות הטמון במעשי ומחדלי הנאשם, מעלה בבירור כי בענייננו הצטברו נסיבות מהותיות לחומרה, אשר מחייבות ענישה מחמירה תוך מתן משקל ראוי לשיקול גמול והרתעה, ואמנה חלק מהנסיבות.

80. **ראשית**, בענייננו אין מדובר כלל במקרה ובו הנאשם במהלך ביצוע פעולה נורמטיבית ולעיתים אף הכרחית, מבצע מעשים ומחדלים רשלניים כגון: במהלך ביצוע העבודה, או במהלך נהיגה וכיוב'. כמפורט בהכרעת הדין מעשי ומחדלי הנאשם בוצעו על ידו ביוזמתו במהלך "טקס קבורה" משונה ואכזרי, שכפי שצוין בהכרעת הדין **"... גם אם אנו מקבלים את טענת הנאשם לפיה המנוחה היא שהעלתה את רעיון הקבורה, מצופה היה מהנאשם שימנע מהמנוחה להוציא את הרעיון אל הפועל, וזאת במיוחד נוכח פערי הגילאים, והכרתו העמוקה של הנאשם את אישיותה המורכבת של המנוחה ובעיותיה האישיות והנפשיות"** (סעיף 1412). עצם השתתפותו של הנאשם "בטקס" מיותר, מסוכן ולא הכרחי, ואי מניעת קיומו על ידו, מהווים נסיבה מחמירה לה יש ליתן משקל בענישה.

81. **שנית**, כפי שנקבע בהכרעת הדין, הנאשם לא ביצע פעולה בודדת של מעשה רשלנות רגעי ומקרי, אלא ביצע שורה ארוכה של פעולות רשלניות שנמשכו מספר שעות שתרמו "תרומה" מהותית ומכרעת לקיומו של טקס הקבורה ושלגביהן נקבע בהכרעת הדין כי **"... לולא מעורבותו והיוזמות העצמאיות שננקטו על ידו (על ידי הנאשם ש.מ.), המנוחה לא הייתה יכולה לכסות את עצמה בחול, תוך שהיא נושמת דרך הצינור לאחר שהנאשם עזב את הזירה"** (סעיף 1395).

82. **שלישית**, לנאשם היו אפשרויות רבות לעצור את מעשיו הרשלניים, בכל אחת מ"התחנות" הרבות שבהן שהה הנאשם עם המנוחה במהלך הלילה ושעות הבוקר ב-2.10.25, אך במקום לעצור ולשכנע את המנוחה לחדול מביצוע הטקס, הוא המשיך וביצע מיוזמתו הבלעדית פעולות רבות שדווקא אפשרו את הטקס כגון הבאת צינור, הכנת כיסוי לאפה של המנוחה ועוד.

83. בהקשר זה אני מקנה חומרה יתרה למחדלו האחרון של הנאשם שעזב את המנוחה לבדה באתר הבנייה, כשרוב גופה קבור בחול, והיא אינה עושה סימן חיצוני כלשהו לכך שהיא עומדת לצאת מהחול.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 11792-12-21 מדינת ישראל נ' קצורה(עציר)

84. גם אם ניתן היה בדוחק רב לגלות הבנה מסוימת לטענתו של הנאשם לפיה סייע למנוחה בביצוע "טקס הקבורה" לאור בקשותיה, הרי שלא ניתן לקבל בשום אופן את נטישת המנוחה על ידי הנאשם בגמר "הטקס", וכפי שצוין לעיל בהכרעת הדין נקבע כי בהתנהגות זו הפגין הנאשם חוסר אכפתיות ודאגה מינימליים לשלומה ובריאותה של המנוחה, והפר בכך את החובה המוגברת שהייתה מוטלת עליו לוודא כי הסכנה לשלומה של המנוחה עקב טקס הקבורה, שהוא היה שותף מרכזי ביצירתה, אכן הסתיימה.

85. הנסיבות לעיל ואחרות, מצביעות על רף הרשלנות הגבוה הטמון במעשי הנאשם, והמחייב החמרה של ממש בענישה, גם לצורך הרתעה והעברת מסר ברור של הצורך בהימנעות מנטילת חלק במעשים חמורים, מיותרים ומסכני חיים (ראו והשוו רע"פ 2996/13 **ניאזוב נ' מדינת ישראל**, פסקה 11 (13.8.24)).

86. גם עוצמת הפגיעה שנגרמה עקב מעשי הנאשם למשפחתה של המנוחה, תהווה שיקול המצדיק החמרה בעונש. כפי שעלה מהצהרות הסבתא והאחות, ומעדות הסבתא בבית המשפט, לבני משפחתה של המנוחה נגרמה פגיעה קשה וחמורה בכל תחומי חייהם עקב מותה הטראגי של המנוחה.

כפי שציינה ב"כ המאשימה בטיעוניה, נסיבות חייה של המנוחה מילדותה היו קשות ומכאיבות, והסבא והסבתא נדרשו על אף גילם המבוגר ויכולתם הכלכלית המוגבלת, להשקיע מאמצים רבים ויומיומיים בגידולה וחינוכה של המנוחה. זאת ועוד, הסבתא לא הסכה מאמצים בכדי למנוע את הקשר בין המנוחה לנאשם בשל חששותיה מהשפעתו ההרסנית של הקשר על המנוחה.

87. קשה להפריז בעוצמת הפגיעה ושיברון הלב שנגרמו לסבא ולסבתא, לאחר שכל מאמצייהם המרובים כשלו, והמנוחה מצאה את מותה בנסיבות קשות ואכזריות. די בדברי הסבתא אשר ציינה בכאבה כי "**ארבע שנים אני חיה כמו בגיהנום**", בכדי לשקף את עוצמת הפגיעה והכאב שנגרמו להם, וכל האמור ביחס לסבא ולסבתא נכון גם ביחס לאחות המנוחה אשר תיארה בכאב רב את מעגלי הפגיעה הנרחבים שהיא חווה בכל תחומי חייה עקב מות המנוחה.

88. להשלמת התמונה אציין כי לא מצאתי ליתן משקל של ממש לקולא לכך שאין מחלוקת על כך שהנאשם לא כפה את קיום "טקס הקבורה" על המנוחה, וכי המנוחה שיתפה פעולה באופן מלא ואף נטלה חלק פעיל בפעולות שונות (כגון בחפירה). כפי שצוין לא אחת בהכרעת הדין, פער הגילאים הניכר בין הנאשם והמנוחה, אופייה המורכב של המנוחה וקשייה הרגשיים והנפשיים, כל אלו הטילו חובה מוגברת על הנאשם לשמש כ"מבוגר אחראי" אשר אמור למנוע את קיום "הטקס", ולכל הפחות לוודא כי הוא אינו פוגע במנוחה. בכל מקרה לאור נתונים

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 11792-12-21 מדינת ישראל נ' קצורה(עציר)

אלו לא ניתן לייחס משקל של ממש לרצונה או יוזמתה של המנוחה לטובת הנאשם, ולא ניתן לראות את הנאשם בשום דרך שהיא כמי ש"נגרר" לסיטואציה שבה לא רצה ליטול חלק.

רמת הענישה הנוהגת

89. אשר למדיניות הענישה הנוהגת, כל צד הפנה לפסיקה התומכת בעמדתו. אקדים ואדגיש כי לאור נסיבותיו הייחודיות ביותר של המקרה שלפנינו, קיים קושי להקיש מהפסיקה אשר עסקה במקרי רשלנות "רגילים" כגון רשלנות בעבודה, או בזמן נהיגה על ענייננו. אזכיר גם כי מדיניות הענישה בעבירה נתונה היא רק אחד מהשיקולים שיביא בית המשפט בחשבון בעת קביעת מתחם ענישה (ע"פ 1944/20 **מדינת ישראל נ' אמארה**, פסקה 10 (2.9.20)). בהתאם, אפנה בתמצית רק למספר פסקי דין אותם מצאתי כרלוונטיים לענייננו.

90. המאשימה הפנתה לע"פ 6987/22 **שלמה פשרל נ' מדינת ישראל** (8.1.24), שם הורשע הנאשם בעבירה של גרימת מוות ברשלנות בגין מעשיו ומחדליו בקשר עם מסיבת טבע שבה מצאה את מותה אחת המשתתפות אשר התמוטטה במהלך המסיבה, ולא פונתה בזמן לקבלת טיפול רפואי. יצוין כי ביחס לנאשם נקבע כי לא הוכח כי היה מודע לכך שהצעירה המנוחה לא פונתה בפועל לבית חולים, והוחזרה למתחם המסיבה ונותרה שעות ללא טיפול רפואי, וכן לא הוכח כי הנאשם היה מעורב בפינוי המנוחה או בשיח על פינויה או כי שהה ליד המנוחה בשעות ההמתנה לפינויה בפועל מהמסיבה. עם זאת, הנאשם הורשע בעבירה לעיל בגין מעשיו רשלנות שבוצעו על ידו במסגרת ההיערכות למסיבה, ובכלל זה ארגון המסיבה ללא קבלת האישורים הנדרשים וללא נוכחות של צוות רפואי מיומן או אמבולנס. למרות הריחוק בין מחדלו העיקרי של הנאשם (אי הזמנה מראש של צוות רפואי) לבין מותה של הצעירה, הוטלה עליו אחריות לגרימת מותה ברשלנות, והוא נדון בבית המשפט המחוזי לעונש מאסר של 18 חודשים אשר הופחת בבית המשפט העליון והועמד על 12 חודשי מאסר בפועל.

91. בע"פ 7832/00 **בוריס יעקובוב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נו(2) 534, הורשע נאשם בגרימת מוות ברשלנות של אשתו אשר התאבדה בקפיצה מחלון דירתה. נקבע כי הנאשם התעלל באשתו המנוחה שנים ארוכות וכי יכל לצפות כי התנהגותו האלימה והתעללותו בבת זוגו עשויים להביא להתאבדותה. על הנאשם הוטלו 2 שנות מאסר בפועל ללא ניכוי ימי מעצר, ובית המשפט העליון דחה את ערעור הנאשם על חומרת העונש, אך הורה על ניכוי ימי המעצר.

92. רע"פ 8310/05 **רועי שורץ נ' מדינת ישראל** (7.2.2006) – שם נדונה בקשת רשות ערעור של אחד ממארגני "פסטיבל ערד" שהיה פסטיבל מוזיקה שנערך בשנת 1995 ובו מצאו את מותם שלושה בני נוער עקב צפיפות ועומס קהל שנוצרו בשערי הכניסה לאתר המופע. הנאשם הורשע בגרימת מוות ברשלנות עקב התרשלנותו בארגון המופע ואבטחת הסדר הציבורי בו ונדון בבית

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 11792-12-21 מדינת ישראל נ' קצורה(עציר)

משפט שלום לתשעה חודשי מאסר בפועל. בסיכומו של דבר בית המשפט המחוזי בערעור ובית המשפט העליון בבקשת רשות ערעור הותירו את העונש על כנו.

93. רע"פ 8646/20 **עותניאל מזר נ' מדינת ישראל** (30.12.2020), בית המשפט העליון דחה בקשת רשות ערעור על עונש מאסר של תשעה חודשים בפועל שהוטל על מהנדס קונסטרוקציה לאחר שנקבע כי התרשל בבדיקת גופי תאורה באולם האירועים, ובהתאם הורשע בעבירה של גרימת מוות ברשלנות של אחת ממשתתפות אירוע שנערך באולם האירועים ובמהלכו קרס גוף תאורה על משתתפי האירוע.

94. ת"פ (באר שבע) 48149-10-19 **מדינת ישראל נ' יובל מרדכי כאהן** (22.4.25), שם הורשעו שני הנאשמים בגרימת מוות ברשלנות של 10 צעירים לפני גיוסם אשר מצאו את מותם כתוצאה משיטפון שאירע במהלך טיולם בנחל צפית, טיול שהוצא על ידי הנאשמים למרות אזהרות והתרעות שהתקבלו לפני הטיול בדבר סכנת שיטפונות. נאשם אחד שימש כראש המכינה ולגביו נקבע בין היתר כי "חרף תפקידו הניהולי הבכיר והסיטואציה החריגה והקיצונית לא ידע מה בדיוק עושה הקבוצה, ושכבר הבין מה עושה לא חדל אותה", ואילו לגבי הנאשם השני ששימש כמדריך הקבוצה צוין "ושני, שהלך אל אסון ולקוח עמו קבוצת צעירים שסומכת עליו. שלא נותן דעתו כנדרש לאזהרות שמתקבלות וכנס לנחל מעוקי חרף אותן אזהרות ומזג אוויר ששרר באותה עת". בית המשפט גזר על כל אחד מהנאשמים 7 שנות מאסר בפועל. ערעור על גזר הדין תלוי ועמד.

95. בנוסף הפנתה המאשימה לפסיקה נרחבת שעניינה מקרי רשלנות בתאונות דרכים, אשר מצאתי כי יש לייחס להן משקל מוגבל לענייננו נוכח הנסיבות הייחודיות שצוינו לעיל.

96. מנגד, הפנה ב"כ הנאשם למספר רב של גזרי דין בהם נגזרו עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות בגין עבירות של גרימת מוות ברשלנות, אלא שמצאתי כי נסיבות אותם גזרי דין שונות מהותית מענייננו הן בכך שבמרבית המקרים דובר במעשה רשלנות קצר וחד פעמי (לדוגמה בעבירות נשק-ראו לדוגמה ת"פ 40365/05 **מדינת ישראל נ' סנבתו** (11.7.2006)), והן משום שדובר במעשי רשלנות בעלי רף חומרה נמוך לאין שיעור מענייננו (לדוגמה ת"פ (מחוזי באר שבע) 17682-09-12 **מדינת ישראל נ' קרינאווי** (15.9.13)), שם נדון נאשם לשלוש חודשי מאסר רק בגין כך שהשאיר את מפתחות רכבו על כיסא הרכב, ואדם אחר נטל את המפתחות ללא ידיעת הנאשם, נהג ברכב במהירות וגרם למות אחות הנאשם ופגיעה באחרים.

97. סיכומו של דבר, לאור נסיבותיו החריגות של המקרה שלפנינו, דהיינו ריבוי מעשי הרשלנות של הנאשם, משך הזמן הרב בו נמשכו המעשים, אפשרותו המלאה של הנאשם להימנע ו/או לחדול בכל שלב מביצוע המעשים, והעובדה שללא מעשי הנאשם המנוחה לא הייתה יכולה

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 11792-12-21 מדינת ישראל נ' קצורה(עציר)

לבצע את טקס הקבורה, ואחריותו המוגברת לאור פערי הגילאים, וניסיון החיים בינו לבין המנוחה, כל אלו מצדיקים מתחם ענישה מחמיר. לכך יש להוסיף את הפגיעה הקשה והחמורה בערכים המוגנים ובמשפחת המנוחה, ובהתאם אני מקבל את עמדת המאשימה לפיה מתחם הענישה הראוי בגין העבירה של גרימת מוות ברשלנות הוא 2-3 שנות מאסר בפועל.

מתחם הענישה הראוי בעבירות של חדירה אסורה בהסכמה תוך ניצול יחסי תלות והפרת הוראה חוקית (ריבוי מקרים)

98. בהתאם ל"הלכת ג'אבר" אני מקבל את טענת המשיבה לפיה יש לקבוע מתחם ענישה אחד בגין שתי העבירות לעיל, המהוות מסכת עבריינית אחת שעניינה מערכת היחסים האסורה והפסולה שניהל הנאשם עם המנוחה עד למותה, אשר כללה קיום תדיר של יחסי מין, ואשר לוותה מספר רב של פעמים בביצוע עבירה של הפרת הוראה חוקית.

99. הערכים המוגנים בעבירה של "חדירה אסורה" הינם בין היתר שלומה ובטחונה והאוטונומיה המינית והגופנית של המנוחה, הנגזרים מזכותה לכבוד (ראו ע"פ 8271/14 גואל רצון נ' מדינת ישראל, פסקה ק"ה (8.7.16)), וכן השמירה על חירותם הנפשית והגופנית של קטינים והגנה עליהם מפני ניצולם על ידי אחרים בשל תמימותם וחולשתם. דומה כי אין צורך להכביר במילים על כך שכלל ערכים מוגנים אלו נפגעו מהותית בשל מעשי הנאשם.

100. כפי שפורט לעיל, הנאשם היה מודע לתלותה הנפשית והפיזית של המנוחה בו, הן בשל תפקידו הטיפולי בראשית הקשר ביניהם, ושימור מעמדו כגורם מטפל ומכיל במסגרת הקשר הזוגי ביניהם, והן בשל היות דירתו מקום מפלט למנוחה תלות זו נוצלה ע"י הנאשם לצורך קיום יחסי מין עם המנוחה תוך פגיעה מהותית בכל הערכים שפורטו לעיל.

101. בנוסף יש לציין את הערך המוגן של אמון הציבור ובטחונו במערכת הבריאות כגורם האמור לשמור על בטחונם ושלומם של המטופלים בה, ערך שנפגע מהותית בענייננו שעה שהנאשם החל בביסוס הקשר הזוגי עם המנוחה בזמן שהיתה באשפוז בבית החולים, והנאשם משמש באותה העת בתפקיד טיפולי מקצועי.

102. הערכים המוגנים בעבירה של הפרת הוראה חוקית הינם שמירה על שלטון החוק, כיבוד החוק וציות לצווים שיפוטניים, וערכים אלו נפגעו מהותית עקב ההפרה השיטתית של צו ההגנה שאסר על הנאשם להיפגש או ליצור קשר בדרך כלשהי עם המנוחה ע"י הנאשם, אשר לא היסס גם להציג מצגים שקריים לשוטרים שבקשו לערוך בירור עימו בקשר לצו האמור.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 11792-12-21 מדינת ישראל נ' קצורה(עציר)

103. בטרם אבחן את נסיבות המקרה לצורך קביעת מתחם הענישה, אזכיר בהקשר לעבירת המין בה הורשע הנאשם את קביעתה העקבית של הפסיקה לפיה **"השיקולים המרכזיים בענישת עברייני מין בכלל ועברייני מין שבצעו עבירות בקטינים בפרט, הם איפה שיקולי גמול והרתעה והצורך ליתן ביטוי הולם לחומרת המעשים והסלידה שהם מעוררים"** (ע"פ 11100/08 שלמה שרעבי נ' מדינת ישראל, פסקה 33 (14.9.11) (להלן: **"עניין שרעבי"**)). לעמדתו, במקרה שלפניו, הצטברו נסיבות מהותיות רבות לחומרה המחייבות בהתאם לאמור לעיל, ענישה מחמירה, תוך מתן משקל מרכזי לשיקולי גמול והרתעה ובכלל זה הנסיבות שיפורטו להלן.

104. **ראשית**, כפי שפורט בהכרעת הדין, הבסיס הראשוני ליחסי התלות העמוקים של המנוחה בנאשם, מקורו **בתפקידו הטיפולי** של הנאשם, כאח בבית החולים בו אושפזה המנוחה. אמנם נכון הוא כי הנאשם החל לקיים יחסי מין עם המנוחה רק לאחר שחרורה מאשפוז, אך כפי שצוין בהכרעת הדין, הנאשם דאג לשמר את מעמדו כגורם מטפל ומכיל הקשוב למצוקותיה של המנוחה, באופן שהגביר את תלות המנוחה בו, תלות אשר נוצלה לצורך קיום יחסי מין עם המנוחה מספר רב של פעמים. לעמדתו, קיימת חומרה יתרה בשימוש שעשה הנאשם במעמדו כגורם מטפל במנוחה, מעמד שהוקנה לו בתחילה עקב תפקידו המקצועי, לסיפוק צרכיו האישיים והמיניים.

105. **שנית**, אחריותו של הנאשם לניצול יחסי התלות של המנוחה לצורך קיום יחסי מין היא בלעדית, ולנאשם היו הזדמנויות רבות לחדול ממעשיו. למרות זאת, בחר הנאשם לקיים יחסי מין עם המנוחה מספר רב של פעמים תוך שהוא מודע לאישיותה המורכבת ולמצבה הרגשי והנפשי הבעייתי, ואף לכך שמערכת זוגית זו כרוכה בהפרה מפורשת של צו שיפוטי שכל תכליתו היתה להגן על המנוחה מפני הקשר עם הנאשם.

106. **שלישית**, כפי שפורט בהכרעת הדין, יש לדחות את כל נסיונות הנאשם להציג את מערכת היחסים בינו ובין המנוחה כמערכת זוגית שוויונית. פער הגילאים המהותי, וכן הפער הנרחב בנסיון החיים בכלל ובנסיון מיני בפרט, ומצוקותיה של המנוחה שוללים כל טענה ל"שוויון" בין הנאשם למנוחה, ומחמירים את נסיבות ניצול תלות המנוחה בנאשם, לצורך סיפוק צרכיו של הנאשם.

107. **רביעית**, בכל הנוגע להפרת ההוראה החוקית, כאמור לעיל, כל תכליתו של הצו היתה להגן על המנוחה מפני התוצאות הפוגעניות של הקשר בינה ובין הנאשם, והפרת הצו ע"י הנאשם הסבה למנוחה נזק רב שבא לידי ביטוי בין היתר בפגיעה ביחסיה עם משפחתה,

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 11792-12-21 מדינת ישראל נ' קצורה(עציר)

ולצורך במציאת פתרון מגורים חוץ ביתי למנוחה. גם אם הקשר עם הנאשם לא היה הגורם היחידי שהוביל לבעייתיות שביחסי המנוחה עם משפחתה, קשר זה תרם תרומה מהותית להרעת מצבה של המנוחה.

108. להשלמת התמונה אדגיש כי אינני מוצא מקום למתן משקל לקולא, לכך שהמנוחה עצמה רצתה מאד את הקשר עם הנאשם, הפרה בעצמה את הוראות הצו, ואף נהגה באובססיביות כלפי הנאשם. האיסורים הפליליים הנכללים בעבירות של "חדירה אסורה" ו"הפרת הוראה חוקית", נועדו באופן ברור להגנה על קטינים דוגמת המנוחה מפני ניצולם ומפני פגיעה בהם, זאת גם בנסיבות בהן אותם קטנים "מסכימים" לביצוע העבירות. לעניין זה אמירתו הברורה של המחוקק היא כי אותה הסכמה נחזית, לאו הסכמה היא, ואין בה כדי להפחית או לגרוע מחומרת ביצוע העבירות ע"י הנאשם.

מדיניות הענישה הנוהגת

109. המאשימה והמדינה הפנו לפסיקה רבה, וכפי שצינתי בעניין עבירת הרשלנות, לאור ייחודיות הנסיבות הנוגעות לביצוע העבירות ע"י הנאשם, המשקל שיינתן לפסיקה שהובאה, יהיה מטבע הדברים מוגבל. אתיחס בתמצית למספר פסקי דין אותם מצאתי כרלוונטיים לענייננו.

110. בע"פ 8271/14 **גואל רצון נ' מדינת ישראל** (18.7.16) הותיר בית המשפט העליון את עונש המאסר הכולל שהוטל על הנאשם שהורשע בשורה ארוכה של עבירות מין שבוצעו כנגד נשים שונות שעימן הנאשם היה בקשר. באחד האישומים, הורשע הנאשם בין היתר בעבירה של בעילה אסורה בהסכמה תוך ניצול יחסי תלות של המתלוננת באותה עבירה שלגביה צוין כי פיתחה תלות נפשית בנאשם והנאשם היה מודע לכך ואף עודד זאת. בגין מעשיו באותה מתלוננת, נקבע בפסק דינו של בית המשפט המחוזי **מתחם ענישה של 6-8 שנות מאסר בפועל**, ובסיכומו של דבר הוטל על הנאשם עונש מאסר כולל של 30 שנות מאסר, שנותר על כנו כאמור, בפסק הדין של ערכאת הערעור.

111. בע"פ 4406/21 **פלוני נ' מדינת ישראל** (16.4.23) נדון עניינו של נאשם שהורשע בביצוע מספר עבירות מין במתלוננת, קטינה בת 14, ובכלל זה עבירות של בעילה אסורה בהסכמה וכן מעשים מגונים תוך ניצול יחסי תלות. המתלוננת התגוררה בקרוואן סמוך לבית הנאשם ואשתו, אשר היו אחראים על המתלוננת ודאגו לצרכי מחייתה, כשהנאשם היה מודע למצוקת המתלוננת ולכך שהיא ככל הנראה נפגעה מינית בעבר. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם ענישה של 3.5 – 6 שנות מאסר** וגזר את ענשו של הנאשם ל- 3.5 שנות מאסר בפועל, ובית המשפט העליון דחה את ערעור הנאשם על גזר הדין.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 11792-12-21 מדינת ישראל נ' קצורה(עציר)

112. בע"פ 3677/21 מדינת ישראל נ' אבישי שללאשולי (13.2.22), נדון עניינו של נאשם שהורשע בעבירות מין של ביצוע מעשה סדום ומעשה מגונה במתלוננת שפנתה אליו לצורך קבלת עזרה ותמיכה רגשית ונפשית, והנאשם במרמה, ביצע בה עבירות מין. בית המשפט הדגיש את חומרת מעשי הנאשם אשר "... ניצל את חולשתה ומצוקתה של המתלוננת שפנתה אליו לקבלת עזרה ותמיכה, וגרם לה לתחושת בושה והשפלה על שהלכה שולל אחר המצג שהציג לה" (שם, פסקה 21). לאור האמור, הוחמר ענשו של הנאשם והועמד על 36 חודשי מאסר בפועל. אציין כי המעשים בהם הורשע הנאשם שם, שונים מעניינו, אך מצאתי רלוונטיות בפסק הדין, לאור הדגש שניתן על חומרת עבירות מין המבוצעות תוך ניצול מצוקה ובנסיבות של פערי כוחות מהותיים בין מבצע העבירה לקרבן העבירה.

113. בתפח"ע (מחוזי ב"ש) 33278-04-22 מדינת ישראל נ' ברנרד חזן (28.5.24), נדון עניינו של נאשם שהיה מנהל קרקס ואימן קטינות ובנות נוער וביניהן המתלוננות, והיווה דמות מרכזית ומשפיעה עבורן. הנאשם הודה והורשע במסגרת הסדר טיעון במעשה מגונה, מעשה סדום תוך ניצול יחסי תלות, בעילה אסורה בהסכמה, ומעשה מגונה (מספר מקרים לכל עבירה). הקטינות היו תלויות בנאשם שהיווה דמות מרכזית בחייהן וכן היו יחסי מרות. בית המשפט קבע מתחם ענישה של 5-9 שנות מאסר בפועל והטיל עליו 6 שנות מאסר בפועל, וענישה נלווית, תוך שנקבע שלמרות שהאשם הודה, לאור מעשי הנאשם אין לכך משמעות רבה.

114. מנגד, הובאה ע"י ב"כ הנאשם שורה של פסקי דין בהם הורשעו נאשמים בין היתר בעבירה של "בעילה אסורה בהסכמה" (כיום "חדירה אסורה") ושבהן הוטלו עונשי מאסר שהחמור מביניהם עמד על 18 חודשי מאסר בפועל. מבלי להרחיב יתר על המידה, אציין כי מצאתי כי נסיבות אותם פסקי דין היו קלות באופן מהותי מעניינו ולא התקיימו בהם צבר הנסיבות לחומרה שפורטו לעיל, ובהתאם, לא מצאתי להתבסס על פסיקה זו בקביעת הענישה ההולמת בעניינו.

מדיניות הענישה בעבירה של הפרת הוראה חוקית.

115. מטבע הדברים, עבירה של הפרת הוראה חוקית מתלווית בדרך כלל לעבירות נוספות, וקיים קושי באיתור פסיקה שהתמקדה בעבירה זו. בהתאם, אתייחס בתמצית לשני פסק דין אותם מצאתי כרלוונטיים.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 11792-12-21 מדינת ישראל נ' קצורה(עציר)

116. ברע"פ 2099/21 פלוני נ' מדינת ישראל (25.4.21), הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירה אחת של הפרת צו שניתן כמו בעניינו, לצורך הגנה על פרודת הנאשם. הנאשם הגיע למעון לנשים מוכות בו שהתה פרודתו, עלה על גג סמוך וקרא לילדיו. בית משפט שלום גזר על הנאשם עונש מאסר של 21 יום בלבד, ובית המשפט המחוזי קבל את ערעור המאשימה וגזר על הנאשם עונש של 9 חודשי מאסר בפועל לאחר שקבע מתחם ענישה הנע בין מספר חודשי מאסר ועד 12 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון דחה בקשת רשות ערעור שהוגשה, בצינו בין היתר כי הנאשם הפר בידועין צו שיפוטי שנועד להגן על המתלוננת וכן הפגין התרסה כנגד רשויות החוק וזלזול בהחלטות בית המשפט.

117. בת"פ (תל אביב) 19901-06-24 מדינת ישראל נ' שי פרדו (12.5.25), הנאשם הורשע על פי הודאתו ב- 5 הפרות של צו הגנה שהוציאה אמו כנגדו, וכן בעבירות נוספות, בהקשר לאותה הפרה. בית המשפט קבע מתחם ענישה בין 5-15 חודשי מאסר בפועל, וגזר על הנאשם 8 חודשי מאסר בפועל בשל עברו הפלילי מחד, ומאידך, לאור הודאתו של הנאשם ומצבו הנפשי המורכב.

118. לאור כל האמור, ובשים לב לכלל הנסיבות לחומרה הנוגעות לאופן ביצוע העבירות על ידי הנאשם, ובכלל זה ריבוי המעשים, התמשכותם על פני תקופה ממושכת, עצמת התלות של המנוחה בנאשם ונסיבותיה, וניצולה בידי הנאשם, הזיקה בין תפקידו הטיפולי של הנאשם ליצירת התלות, והנזקים הקשים שנגרמו למנוחה בטרם מותה ולמשפחתה עקב ביצוע מעשי הנאשם, כל אלו, מחייבים מתחם ענישה מחמיר והולם. כאמור לעיל, הנאשם הורשע בריבוי מקרים של ביצוע עבירות בעילה אסורה שעונש המאסר המקסימלי בגינה הינו 5 שנות מאסר בפועל, ובנוסף בריבוי מקרים של עבירת הפרת הוראה חוקית על פי החלופה המחמירה שהעונש המקסימלי בגינה הוא 4 שנות מאסר בפועל, ובהתאם אני סבור כי מתחם הענישה צריך לעמוד על 4-6 שנות מאסר בפועל.

119. בשים לב להפרדה אותה מצאתי לקבוע בין האירועים השונים ונוכח חומרת העבירות ונסיבות ביצוען, מצאתי לנכון לקבוע כי החפיפה בין מתחמי העבירות תהיה מינימלית. בהקשר זה אזכיר את קביעת הפסיקה שלפיה כאשר נקבעים מספר מתחמי ענישה, עקרונות ההרתעה והגמול מחייבים משנה זהירות בקביעת חפיפה בין המתחמים שנקבעו וכך נקבע כי "... על בית המשפט לוודא כי העונש הכולל הנגזר על נאשם בסופו של יום הולם את אשמו, ובפרט כי ההוראות שניתנו בקשר לחפיפת העונשים או הצטברותם, לא מביאות לתוצאה עונשית שאינה עולה בקנה אחד עם עקרון ההלימה, לקולה או לחומרה" (ע"פ 4603/17 דוד אדרי נ' מדינת ישראל, פסקה 34 (16.7.19)).

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 11792-12-21 מדינת ישראל נ' קצורה(עציר)

120. כאמור לעיל, מתחם הענישה בגין גרימת מוות ברשלנות הועמד על ידי על 2-3 שנות מאסר בפועל, ואילו בגין ריבוי המקרים של "חדירה אסורה" ו"הפרת הוראה חוקית" על 4-6 שנות מאסר, ולאור כל האמור לעיל, **אמליץ לחברי לקבוע מתחם ענישה כולל שיעמוד על 5-8 שנות מאסר בפועל.**

קביעת העונש בתוך מתחם הענישה

121. באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, יש מקום למתן משקל מוגבל להיעדר עבר פלילי לנאשם, ולפגיעה אשר מטבע הדברים תיגרם לו בשל מעשיו ובכלל זה האפשרות שרשיון עבודתו כאח, יישלל ממנו. בענין זה יש לזכור את קביעתה העקבית של הפסיקה בעניין ענישה בעבירות מין, שלפיה, **"בעבירות מסוג זה יש לשים את עיקר הדגש על עקרונות גמול והרתעה, כאשר לנסיבותיו האישיות של העבריין יינתן משקל מופחת"** (ע"פ 2838/14 **בינסטוק נ' מדינת ישראל**, פסקה 20 (20.7.15)), ואותם הדברים נכונים בשינויים המחוייבים גם ביחס לעבירת גרימת מוות ברשלנות זאת נוכח חשיבות עקרון קדושת החיים.

122. לא מצאתי מקום ליתן משקל לגילו של הנאשם, ולמצבו המשפחתי ובעניין זה אני מקבל את טענת המאשימה שלפיה הנאשם הוא שבחר באופן מלא ובלעדי לבצע את כלל מעשיו, ובהתאם, בחירתו אשר מטבע הדברים גרמה ותגרום לו נזק אישי ומשפחתי, אינה יכול לשמש כנסיבה מקלה.

123. עוד יצוין כי הנאשם לא הודה בעבירות המיוחסות לו למעט בעבירה של הפרת הוראה חוקית, ואמנם אין לזקוף לחובתו את עצם ניהול הגנתו במיוחד בנסיבות בהן הנאשם זוכה בסופו של יום מהעבירה העיקרית בה הואשם, ואולם, יש לזקוף לחובתו את העובדה שכפי שעלה במהלך ניהול משפטו, וכן מהערכת המסוכנות, הנאשם מחזיק עדיין בעמדה קורבנית המבקשת להקטין את אחריותו למעשיו ולעבירות שבוצעו על ידו, באמצעות הטלת אחריות על גורמים אחרים, ובכלל זה, המנוחה. בהקשר זה אציין את הימנעותו של הנאשם לנצל את זכות המילה האחרונה שניתנה לו במסגרתה, יכול היה לכל הפחות להביע בפני משפחת המנוחה צער ונטילת אחריות על חלקו באירועים אשר הובילו למותה הטראגי של המנוחה.

124. לאור האמור, ולאור הצורך במתן מסר ברור ומרתיע אשר יוקיע, יגנה ויביע את הסלידה מהמעשים בהם הורשע הנאשם בנסיבותיהם המיוחדות לחומרה, אני סבור שיש למקם את עונשו של הנאשם בחלקו העליון של מתחם הענישה הכולל, אך לא ברף העליון.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 11792-12-21 מדינת ישראל נ' קצורה(עציר)

125. סיכומו של דבר, אמליץ לחברי להטיל על הנאשם עונש מאסר כולל של 7 שנות מאסר בפועל, בניכוי תקופת מעצרו, ולא מצאתי כי התקיימו במקרה זה נסיבות חריגות המצדיקות שלא להפחית את תקופת המעצר מתקופת המאסר שיגזר על הנאשם.

פיצויים

126. לעניין רכיב הפיצויים – רכיב זה קבוע בסעיף 77 לחוק העונשין, וכפי שנקבע לא אחת, " ... ניכר כי נקודת המוצא המשותפת לכל הינה כי בין אם מדובר בהוראה עונשית על פי טבעה ובין אם בהוראה אזרחית עסקינן, הרי שנועדה היא בראש ובראשונה, לסייע לקרבנות העבירה, ולהקל עליהם את מסלול שיקומם" (רע"פ 9727/05 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 15, פ"ד ס"ב (2), 802). כפי שפורט לעיל, העבירות שביצע הנאשם בנסיבותיהן החמורות גרמו לנזק קשה ויתכן אף בלתי הפיך לסבה וסבתה של המנוחה וכן לאחותה, ולפיכך יש מקום לפסיקת פיצוי בסכום משמעותי, אם כי יודגש כי סכום הפיצוי אינו ממצה בהכרח את מלוא היקף הנזק.

127. בשקלול כלל הנתונים לעיל, אציע לחברי לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:
- (-) מאסר בפועל לתקופה של 7 שנים, בניכוי תקופת המעצר.
 - (-) מאסר לתקופה של 12 חודשים, על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירת מין מסוג פשע.
 - (-) מאסר לתקופה של 6 חודשים, על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירת מין מסוג עוון.
 - (-) מאסר לתקופה של 6 חודשים, על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירה של הפרת הוראה חוקית.
 - (-) מאסר לתקופה של 6 חודשים, על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור כל עבירת המתה.
 - (-) פיצוי בסכום כולל של 140,000 ₪ שישולם בחלקים שווים לסבה וסבתה של המנוחה (מחצית) ולאחות המנוחה (מחצית).

ש. מנדלבום, שופט

השופט יחיאל ליפשיץ :

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 11792-12-21 מדינת ישראל נ' קצורה(עציר)

אני מסכים.

י. ליפשיץ, שופט

[אב"ד]

השופטת גלית ציגלר:

אני מסכימה.

ג. ציגלר, שופטת

הוחלט פה אחד לגזור על הנאשם את רכיבי הענישה הבאים:

- (-) מאסר בפועל לתקופה של 7 שנים, בניכוי תקופת המעצר – מיום 2.10.21 ועד היום.
- (-) מאסר לתקופה של 12 חודשים, על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירת מין מסוג פשע.
- (-) מאסר לתקופה של 6 חודשים, על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירת מין מסוג עוון.
- (-) מאסר לתקופה של 6 חודשים, על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירה של הפרת הוראה חוקית.
- (-) מאסר לתקופה של 6 חודשים, על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור כל עבירת המתה.
- (-) פיצוי בסכום כולל של 140,000 ₪ שישולם בחלקים שווים לסבה וסבתה של המנוחה (מחצית) ולאחות המנוחה (מחצית). הפיצויים ישולמו ב-14 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים כאשר הראשון ביניהם ישולם ביום 1.2.26 ויתרת התשלומים בכל חודש עוקב. אי תשלום אחד התשלומים, מעבר ל-3 ימי איחור, יעמיד את יתרת הסכום לפירעון מיידי. התשלומים יבוצעו אך ורק באמצעות מזכירות ביהמ"ש או המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות. נאסר על הנאשם או מי מטעמו ליצור קשר, במישרין או בעקיפין עם משפחת המנוחה בהקשר זה.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ד כסלו תשפ"ו, 14 דצמבר 2025, בנוכחות הצדדים.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 11792-12-21 מדינת ישראל נ' קצורה (עציר)

ש. מנדלבוים, שופט

ג. ציגלר, שופטת

י. ליפשיץ, שופט

[אב"ד]